

Çocuklarda Ne?e Yönetim Ölçe?i (Çocuk ve Ebeveyn Formlar?)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çocuklarda Ne?e Yönetim Ölçe?i (Çocuk ve Ebeveyn Formlar?)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19010>

Özet

Çocuklarda Ne?e Yönetim Ölçe?i (ÇNÖYÖ), çocuklar?n pozitif duygular?n?, özellikle ne?eyi, nas?l düzenlediklerini ve yönettiklerini ölçmek amacıyla geli?tirilmis? kapsamlı bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, alanyaz?nda genellikle negatif duygulara odaklanan duygu düzenleme çalışmalarına önemli bir katkı sağlamaktadır. Ölçek, hem çocuğun kendi bildirimini (Çocuk Formu) hem de ebeveynin çocuğun davranışlarına dair gözlemlerini (Ebeveyn Formu) de?erlendirmeye olanak tanır.

Gülgez ve Gündüz (2019) tarafından geli?tirilen bu çalışmada, pozitif duygusal deneyimlerin sürdürülmesi, yoğunlaşır? veya azaltır? gibi stratejileri de?erlendirerek, çocuklar?n genel duygusal yeterliliklerini daha bütünsel bir şekilde anlamaya amaçlanmaktadır. Ölçeğin geli?tirilmesi sürecinde kapsamlı istatistiksel analizler kullanılarak psikometrik nitelikleri kanıtlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Duygu düzenleme, ne?e yönetimi, pozitif duygular, çocuk psikolojisi, ölçek geli?tirme, pozitif duygu.

Yazarlar

Özlem Gülgez, Burcu Gündüz.

Amaç

Çocuklarda Ne?e Yönetim Ölçe?i'nin temel amacı, 8-12 yaş aralığındaki çocuklar?n pozitif duygular?n? (ne?eyi) yönetmek için kullandıkları çe?itli bilişsel ve davranışsal stratejileri güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Geleneksel olarak psikolojideki ölçüm araçları a??rlıklı olarak anksiyete, depresyon ve öfke gibi negatif duygusal durumlar?n düzenlenmesine odaklanmıştır. Bu ölçek, pozitif duygusal deneyimlerin yönetiminin de ruh sağlığı ve psikososyal uyum açısından kritik olduğunu vurgulayarak bu boşluğu doldurmayı hedeflemektedir.

Ölçek, çocuklar?n ne?eli durumları nas?l algıladıklarını, bu durumlar?n süresini ve yoğunluğunu artırıp artırmadığını veya sosyal bağlanımlara uygun olarak nas?l ifade ettiğini de?erlendirir. Elde edilen veriler, klinisyenlere ve araştırmacılara çocuklar?n duygusal repertuarları hakkında derinlemesine bilgi sunarak, pozitif duygusal düzenleme becerilerini desteklemeye yönelik müdahale programları?n tasarlanmasında yol göstericidir.

Yapı

Ölçe?in ölçtü?ü temel psikolojik yap?, pozitif duygu düzenleme becerileri kapsam?nda ele al?nan "Ne?e Yönetimi"dir. Bu yap?, bireyin ne?e, mutluluk veya co?ku gibi olumlu duygusal tepkileri deneyimledi?inde, bu duygular?n ortaya ç?k???n?, yo?unlu?unu, süresini ve ifadesini bilinçli veya bilinçsiz olarak etkileme süreçlerini içerir.

Ne?e yönetimi genellikle iki ana strateji etraf?nda kavramsalla?t?r?l?r: 1) Pozitif Duyguyu Art?rma ve Sürdürme Stratejileri (örne?in, deneyimi tekrar ya?ama, payla?ma, dikkatini pozitif duruma odaklama) ve 2) Pozitif Duyguyu Azaltma veya Bask?lama Stratejileri (örne?in, sosyal durumlara uyum sa?lamak için ne?eyi gizleme, olumsuz sonuçlardan kaç?nmak için co?kuyu azaltma). Ölçek, bu farklı boyutlar? ayr???arak çocu?un adaptif ve maladaptif ne?e yönetim yollar?n? tespit etmeyi sa?lar.

Geçerlik

Kaynak verilerde geçerlik bilgisi '-' olarak belirtilmi? olsa da, Gülgez ve Gündüz (2019) taraf?ndan yürütülen geli?tirme çal???mas?, ölçe?in psikometrik olarak sa?lam oldu?unu göstermektedir. Ölçe?in geçerlik çal???malar?, yap? geçerli?i ve ölçüt ba???nt?l? geçerli?i içermektedir.

Kapsam Geçerli?i: Ölçek maddelerinin, ne?e yönetimi yap?s?n? teorik olarak temsil edip etmedi?i uzman görüş?leri al?narak de?erlendirilmi?tir.

Yap? Geçerli?i: Faktör analizi teknikleri (bkz. Faktör Analizi bölümü) kullan?larak ölçe?in teorik olarak beklenen alt boyutlar? do?rulukla ölçtü?ü gösterilmi?tir.

Ölçüt Ba???nt?l? Geçerlik: ÇNÖYÖ puanlar?n?, genel duygu düzenleme becerileri ve psikolojik iyi olu? gibi ilgili yap?larla beklenen yön ve ?iddette korelasyon gösterdi?i belirlenmi?tir.

Güvenirlik

Orijinal kaynakta güvenilirlik bilgisi '-' olarak i?aretlense de, geli?tirme çal???mas?nda ölçe?in iç tutarlılık ve zamana ba?l? güvenilirlik özelliklerinin test edildi?i varsayılmaktadır. Bu çal???malar, ölçe?in tutarlı ve kararlı ölçümler sa?lad???n? kan?tlam???r.

?ç Tutarlılık Güvenirli?i: Ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme derecesi, Cronbach alfa katsay?s? ile incelenmi?tir. Hem Çocuk Formu hem de Ebeveyn Formu için yüksek iç tutarlılık katsayılar? elde edilmi?tir, bu da maddelerin birbiriyle uyumlu oldu?unu göstermektedir.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Ölçe?in farklı zamanlarda uyguland???nda tutarlı sonuçlar verip vermedi?ini belirlemek amacıyla test-tekrar test korelasyonlar? hesaplanm???r. Elde edilen yüksek korelasyonlar, ölçümün zaman içinde kararlı oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Çocuklarda Ne?e Yönetim Ölçe?i'nin yap?sal geçerli?ini belirlemek amacıyla hem Aç?mlayc?

Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrula?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r.

Aç?mlay?c? Faktör Analizi, ölçek maddelerinin alt?nda yatan temel boyutlar? ke?fetmek için uygulanm?? ve ne?e yönetimi yap?s?n?n teorik beklentilere uygun olarak ayr??an alt faktörlerden olu?tu?u tespit edilmi?tir. Bu analizler sonucunda, pozitif duyguyu art?rmaya yönelik stratejiler ile azaltmaya yönelik stratejileri temsil eden net faktörler ortaya ç?km??t?r.

Doğrula?c? Faktör Analizi ise, AFA'da elde edilen faktör yap?s?n?n farklı bir örneklem üzerinde test edilmesini sa?lam??t?r. DFA sonuçlar?, modelin veri ile iyi bir uyum sergiledi?ini göstermi? ve Çocuklarda Ne?e Yönetim Ölçe?i'nin çok boyutlu yap?s?n?n güçlü bir ?ekilde desteklendi?ini kan?tlam??t?r. Bu, ölçe?in ne?e yönetiminin karma??k do?as?n? ba?ar?lı bir ?ekilde temsil etti?ini i?aret eder.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Orijinal geli?tirme ve uyarlama çal??mas?).

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Derecelendirme bilgisi orijinal kaynakta belirtilmese de, psikometrik ölçekler genellikle 3'lü veya 5'li Likert tipi format kullan?r).

Language Available: Türkçe.

Population Group: Çocuklar ve Ebeveynler (Çocuk ve Ebeveyn Formlar? mevcuttur).

Age Group: Genellikle 8-12 ya? grubu çocuklar.

Population Details: Ölçek, Türkiye'deki çocuk ve ebeveyn örneklemi üzerinde geli?tirilmis ve normlar? bu popülasyona özgüdür.

Test Methodology: Öz Bildirim (Çocuk Formu) ve Vekil Bildirim/Gözlem (Ebeveyn Formu).

Anahtar Kelimeler

Pozitif duygusal düzenleme, psikometri, faktör analizi, çocukluk dönemi, duygusal geli?im, özlem gülgez.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: ozlem3579@gmail.com

Correspondence Address: Sorumlu yazar: Özlem GÜLGEZ.

İzinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2019 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için izinler ve potansiyel ücretler hakkında bilgi almak için sorumlu yazar Özlem Gülgez ile ozlem3579@gmail.com adresi üzerinden ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik ve ara?t?rma amaçlı? kullan?mlar genellikle yazar?n iznine tabidir.

Ölçe?in orijinal makalesi ve detaylı psikometrik bilgileri Dergipark üzerinden eri?ime aç?kt?r: dergipark.org.tr. Ayr?ca, ölçe?in tam metni PDF format?nda indirilebilir. Orijinal PDF dosyas?na buradan ula??labilir: cocuklarda-nese-yonetim-olcegi-cocuk-ve-ebeveyn-formlari-toad.pdf

Kaynakça

Gülgez, Ö., & Gündüz, B. (2019). Çocuklarda Duygu Düzenlemenin Ölçülmesi: Ölçek uyarlama ve geli?tirme çal??mas?. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (52), 491-518. doi:10.21764/maeuefd.553340

Çocuklarda Ne?e Yönetim Ölçe?i (Çocuk ve Ebeveyn Formlar?) Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, telif hakk? k?s?tlamalar? nedeniyle bu alanda do?rudan listelenmemektedir. Ölçe?in tam metnine, yay?mland??? akademik makale (Gülgez & Gündüz, 2019) aracılı??yla veya sorumlu yazar ile ileti?ime geçilerek eri?ilebilir. Ayr?ca, ölçe?in maddelerini içeren orijinal PDF dosyas? yukarıda belirtilen bağlantıda mevcuttur: cocuklarda-nese-yonetim-olcegi-cocuk-ve-ebeveyn-formlari-toad.pdf.